

Міністерство освіти і науки України
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Кафедра української мови та літератури

ФІЛОЛОГІЧНІ ДІАЛОГИ

Випуск 8

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*З нагоди
30-річчя Незалежності України*

ІЗМАЇЛ – 2021

УДК 81(08)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ №22510-12410Р від 30.01.2017

«Філологічні діалоги»: Збірник наукових праць. Ізмаїл : РВВ ІДГУ. 2021. Вип. 8. 172 с.

Збірник «Філологічні діалоги» публікує наукові статті з актуальних проблем лінгвістики, літературознавства та методики навчання філологічних дисциплін. Видання адресоване науковцям, учителям, аспірантам і студентам гуманітарних галузей, широкому колу шанувальників національної науки, освіти й культури.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Кічук Я. В. – доктор педагогічних наук, професор, ректор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, **головний редактор**

Циганенко Л. Ф. – доктор історичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Ізмаїльського державного гуманітарного університету, **заступник головного редактора**

Райбедюк Г. Б. – кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови і літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету, **відповідальний редактор**

Кіраль С. С. – доктор філологічних наук, професор, Почесний професор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, завідувач відділу національної бібліографії Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, заслужений діяч науки і техніки України

Клочек Г. Д. – доктор філологічних наук, професор, Почесний професор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка, заслужений діяч науки і техніки України

Рарицький О. А. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та компаративістики Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка

Колесников А. О. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Шевчук Т. С. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Циганок І. Б. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Мельникова Р. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Рецензент – доктор філологічних наук, професор кафедри мовної та загальногуманітарної підготовки іноземців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **Рева Л. В.**

Друкується за ухвалою вченої ради Ізмаїльського державного гуманітарного університету (протокол № 5 від 23 грудня 2021 р.)

Тексти публікацій були перевірені за допомогою системи пошуку ознак плагіату Unichesk в рамках проекту підтримки наукових університетських видань.

© Ізмаїльський державний гуманітарний університет, 2021

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

DOI 10.31909/26637103.2021-(8)-1

УДК 82-2'06:9-05(477)

Олена Бондарева

(м. Київ)

СУЧАСНІ ДРАМАТУРГІЧНІ АНТОЛОГІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ: НЕОБХІДНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ СМИСЛІВ

Специфіка розвитку сучасної української драматургії сьогодні ще багато в чому визначається її попереднім досвідом, коли її автори і тексти опинилися поза межами активного літературного процесу, своєчасної театральної реалізації, а відтак – поза увагою видавців і читацько-глядацької аудиторії. Вирівнювання такої ситуації вбачається проблематичним без державної програми для українських театрів, що ставлять сучасну українську драму, державних грантів на підтримку знакових сучасних п'єс та видавництв, готових долати комунікаційні розриви між сучасними драматургами та читацькою аудиторією. Зі свого боку ми, літературознавці, можемо також брати активну участь у популяризації творчості наших драматургів-сучасників через відповідні наукові доповіді, статті, презентації, літературно-критичні огляди.

Тож мета моєї статті – презентувати колегам-філологам три антологічні проекти сучасних п'єс для дітей та юнацтва, завдяки яким відповідні театри зможуть поповнити свій репертуар п'єсами, що нестимуть сучасні українські смисли.

Усі три проекти репрезентують сучасний етап розвитку драматургічних антологій в Україні, який я визначила як «етап колекцій», розпочатий 2015 року виданням кількох новоформатних антологій сучасних українських п'єс: антології нового покоління «охоплюють різні жанри, проблемно-тематичні модули, різні вікові групи реципієнтів. У таких принципах укладання починає активно працювати формат “колекції”, коли колекціонер чітко знає, що саме він шукає і за якими критеріями артефакт може бути до колекції долучений або ж із неї вилучений, а також трансформується сама особистість колекціонера – не як “збирача”, а як “дослідника” і “співтворця” нової художньої реальності» [3, с.74-75]. Ця ініціатива належала відділу драматургічних проектів Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса.

Антології п'єс, розрахованих на маленьких та юних реципієнтів, становлять частину відкритої гендерно-вікової колекції і вбачаються надзвичайно важливими корпусами текстів.

В антології «Драмовичок» (2017) упорядниці Надія Мірошніченко (вона ж сучасна авторка Неда Неждана) здійснила спробу представити читачам і театрам максимально репрезентативний корпус української драматургії для

дітей, створеної упродовж кількох останніх десятиліть – від класика української дитячої літератури Всеволода Нестайка до молодих драматургів, які стартували з п'єсами вже у XXI столітті. У передмові вона наголосила, як виходила з того, що «саме цей тип сучасної драматургії має найбільший театральний попит, оскільки охоплює і дорослі, і дитячі, і лялькові, і музичні театри, а, крім того, численні студентські, студійні та аматорські колективи включно з підлітковими та дитячими» [5, с. 6].

Також важливим для укладачки і видавця було усвідомлення того, що дитяча й підліткова аудиторія вельми чутливі до сучасних контекстів, яких дуже бракує драматургії цієї ланки, так само як і сучасним дитячим театрам.

У цьому корпусі знайшлося місце для визнаних метрів літератури в цілому і драматургії зокрема: адже були надруковані створені далеко не сьогодні п'єси «Загадка рудого Жевжика» Всеволода Нестайка, «Червона ружа на вербі» («Зелена гора») Ярослава Верещака та Олександра Вратарьова, «Принц Чупринка і співуча ялинка» Олександра Вратарьова, «Сонячний сторож» Ярослава Верещака, «Задерикуватий півень» Богдана Мельничука, «Пригоди лівого черевичка» Олега Гончарова, «Петрик П'яточкін: образа, помста і пригоди» Наталії Гузеєвої, «Знай, хто Мамай» Богдана Жолдака, «Коломбіна, П'єро, Арлекін» Світлани Лелюх. На сьогодні ці тексти не втратили своєї актуальності, але театри практично не мали до них доступу. Тобто, по суті, можемо констатувати, що антологія «Драмовичок» запропонувала насамперед відносно цілісний доробок сучасної української драматургічної класики для дітей.

Маємо в антології й маємо чималу добірку сучасних професійних драматургів середнього покоління. Це вже доволі відомі такі твори: «Як подружитися з Чакалкою» Івана Андрусика, «Як стати справжнім бегемотом» та «Не дуже солодка казка» Олександра Вітра, «Зачаклований ховрашок» та «Зоряна мандрівка» Неди Нежданої, «Свято зірки, або Бажання, здійснись!» та «Марко з Котигорохівки» Надії Симчич, «Цирк Івана Сили» Олександра Гавроша, «Амазономахія» Олега Миколайчука-Низовця, «Козак Мамай і ключі від Раю» Артема Вишневського. Наймолодша авторка антології Анна Багряна представлена п'єсою «Шовкова зоря, або Навчи мене співати».

Саме віком тих, хто потенційно дивитиметься вистави за представленими в антології п'єсами, була визначена її внутрішня структура з трьох розділів – «Драмовенятко» (найменші глядачі, яким на початковому етапі знайомства з театром конче необхідні «національна самобутність, що проявляється на рівні імен, персонажних характеристик, мізансцен, зонгів, ритмомелодики, природного гумору, “лагідної” дидактичності» [2, с. 314], а також гарний естетичний смак); «Драмовичок» (молодші та середні школярі: «Для творів цього розділу характерним є бажання говорити з дитячою аудиторією на серйозні теми, які корелюють з позитивними ментальними цінностями українців: тут багато простору і пісень, добра і молитов, праці та світлих казкових перетворень, хазяйновитості та самоповаги, любові до своєї родини і своєї країни. Такі твори можуть суттєво скоригувати репертуари сучасних театрів

юного глядача, та й вибірка в антології доволі презентабельна, на будь-який режисерський та акторський попит» [2, с. 314]); «Драмовик» (підлітки, яким запропоновані «моделі національних супергероїв та моральні дилеми, ненав'язливе обговорення гендерних проблем та спільні міркування про те, як майбутнє визначається минулим і теперішнім» [2, с. 314–315]).

У контексті антологій сучасних драматургічних творів, розрахованих на реципієнта-дитину, варто також назвати збірку п'єс «*Книжка на сцені*» [6] від Видавництва Старого Лева, 2021: усі п'єси створено на основі популярних дитячих книжок («Хтось або водяне серце» Вікторії Амеліної, «Пан Сирник і різдвяний пампушок» Світлани Лінинської, «34 сонячних дні і один похмурий» Ірини Шамахіної, «Пошта Святого Миколая» та «Догхантер» Наталки Малетич, «Задзеркалля» Оксани Лушевської, «Марічка і Червоний Король. Подорож туди, де сніг» Марини Рибалко).

Ірина Магдиш, ініціаторка цього проєкту, розповідає: «Задум збірки п'єс для дитячого театру, що є сценічною адаптацією найбільш популярних дитячих книжок сучасних українських авторів, народився ще у доісторичну, тобто доковідну епоху. І тоді, і тепер ми впевнені: читання і театр є надважливими чинниками в емоційному і інтелектуальному розвитку дитини. Якщо ринок дитячої книги є чи не найуспішнішим в Україні, то дитяча і юнацька драматургія інколи не встигають за змінами у світі і потребами сучасного театру та його глядача. Завдання цієї книги – запропонувати дитячому театру п'єси, які вивели б на сцену улюблених героїв з улюблених книжок» [1]. Особливістю цього видання є те, що ніхто з-поміж його авторок не є професійним драматургом, що, безумовно, позначається на рівні п'єс, написаних не як драматургічні твори, а як інсценізація прози, причому Світлана Лінинська, Наталка Малетич, Марина Рибалко інсценізують власні твори, а Тетяна Янко та Софія Юрченко – твори інших авторок Видавництва Старого Лева.

Видання кожного нового репертуарного корпусу текстів, з якими може працювати сучасний «недорослий» український театр, – це неабияка подія. У цьому контексті для дитячих театрів і театрів юного глядача, а також для тих театральних колективів, які формують «свого» глядача, маючи в репертуарі не лише «дорослі», але водночас і дитячі та підліткові вистави, буде дуже цікавою антологія від Центру Курбаса «*Дощ в акваріумах площ*», упорядкована Надією Мірошниченко та видана 2021 року.

Адже саме зараз суттєво і стрімко змінюються обставини, у яких формуються нові покоління українців: підрастають діти, які не жили у країні, що не знала війни, діти, які у школі сідають за одну парту з тими, у чийх родин війна забрала все, діти, які мають можливість у ранньому віці мандрувати світом завдяки статкам батьків; у світ приходять споживачі надшвидкої інформації, яка далеко не завжди є правдивою, багато хто з сучасних дітей значно більше спілкується з віртуальною реальністю, аніж із живими людьми. Де ж проговорювати це все, як не в площині художньої культури, до якої дитячі душі відкриті й перед якою вони вразливі?

Чим прикметне саме це видання? Найперше, тим, що з-поміж його авторів немає новачків та дилетантів на театральній ниві. Усі автори запропонованих п'єс – це відомі та «репертуарні» сучасні українські драматурги, які давно і результативно пишуть цікаві твори, у тому числі розраховані на дитячу та юнацьку аудиторію: Анна Багряна, Олександр Вітер, Олег Миколайчук-Низовець, Неда Неждана, Надія Симчич. Відповідно, художній рівень запропонованих у збірці творів є вельми високим, тобто, театрам не доведеться працювати над «удосконаленням» партитури для вистав: у творах чимало яскраво драматичних ситуацій і перевтілень, вони написані добірною українською мовою, в них оприявнюються сучасна лексика, у тому числі підліткова, та близькі сучасній людині інтонаційні рішення, вистачає влучних авторських афоризмів, які можуть запам'ятатися і підсилити враження від вистав, зацікавити юних глядачів українським художнім і сценічним словом.

Упорядниця Надія Мірошниченко у «Пролозі» що слугує своєрідною передмовою до збірки, тонко вловила її концептуальну настанову, яка об'єднує такі несхожі драматургічні тексти – це усвідомлення і подолання власних страхів і Страху як такого: «Спільною є тенденція до подолання страхів, які чатують на людину і заважають їй бути вільною. У кожному віці вони різні, і автори висловлюють їх і стають провідниками у лабіринтах небезпечних зон» [4, с. 3].

Сучасні драматурги ведуть зі своїми потенційними юними реципієнтами принципову і чесну розмову про те, що боятися треба не страшних ситуацій, а неможливості долати їх гідно.

Кожній із включених до збірки п'єс упорядниця приписує окремий різновид страху – і підказує, як саме автори його долають: у п'єсі «Читотінь» герої Анни Багряної здолали страх п'їтьми силою казкової фантазії, з якою діти можуть чути справжніми чарівниками та креаторами; співпереживаючи героїні твору Надії Симчич «Казка тропічного лісу, або Мальва», читачі/глядачі перестануть боятися чужого та незвіданого, оскільки навчатися за будь-яких обставин лишатися собою, зберігати природну мудрість та життєвий оптимізм; страхи дорослішання юні читачі/глядачі долатимуть разом із персонажами «Не дуже солодкої казки» Олександра Вітра – і разом із ними вчитимуться нонконформізму, критичному мисленню, вмінню обстоювати власну позицію; протагоністка п'єси Неда Нежданої «Не така, як треба, або Дощ в акваріумах площ» допоможе підліткам не сприймати власну індивідуальність як тавро чи недолік, а навпаки – бачити в цьому унікальний шанс вирізнитися з-поміж багатьох і не ставати частиною натовпу, не губитися у лабіринтах людського негативу та карколомних життєвих подій; зрештою, разом із героїнею тексту Олега Миколайчука-Низовця «Нетудидитина, або Це стається раптово» підліткова молодь обмірковуватиме своє ставлення до власної країни та її цінностей, усвідомлюючи, що зрада та зневага – це шлях в нікуди, який лише руйнує людину та її оточення.

Важливо, що драматурги не лакують проблеми, з якими у житті обов'язково зустрінуться дитина-школяр-підліток. Відбувається відверта розмова про те, що в дитячому-підлітковому-юнацькому середовищі треба

прожити, пережити і збагнути: про те, що власною силою і творчістю можливо змінювати світ; про те, що в світі можна бути цікавими, лише репрезентуючи себе та свої власні світогляд, націю, культуру; про те, що не всі офіційні рішення є правильними та моральними, і кожна людина для себе має визначити, що особисто для неї є неприпустимим.

Разом із персонажами збірки до її реципієнтів приходять розмисли про неповні родини, війну ХХІ століття на українських територіях, біженців, вимушених переселенців, потенційних та реальних зрадників своєї країни. Приходить усвідомлення того, що не сила і здоров'я визначають людську привабливість, так само як не особливі фізичні потреби чи інвалідність визначають людське каліцтво – справжнім каліцтвом є зрада, моральна деградація, психологія натовпу, неспротив злу, тому, скажімо, людина на інвалідному візочку може бути моральнішою та духовно вищою за багатьох фізично здорових, але внутрішньо спустошених персонажів. Для дітей та молоді це насправді дуже важливий діалог, оскільки непроговорені та не відрефлектовані страхи за давнюють у травми, духовно калічать людей і унеможливають тяглість добра та порозуміння.

Попри такі серйозні контексти, збірка вийшла світлою та легкою у сприйнятті, тому її приємно читати, і, сподіваюся, її твори реалізуватимуться у наших театрах з легкістю і натхненням, а, можливо, й із глядацькими рефлексіями.

Як бачимо, сучасні драматургічні антології етапу колекцій враховують різні типи читацької/глядацької аудиторії, а надруковані у трьох проаналізованих антологіях п'єси можуть суттєво змінити обличчя дитячих та юнацьких театрів в Україні, привносячи в них актуальні зміст, мову, діалогічну культуру, а головне – такі сьогодні необхідні нам усім українські смисли.

Список використаної літератури:

1. Аплодисменти для «Книжки на сцені»! Виходить збірник п'єс. URL: <https://starylev.com.ua/news/aplodysmenty-dlya-knyzhky-na-sceni-vyhodyt-zbirnyk-ryes>.

2. Бондарева О. Є. Критерії формування та перспективи дослідження сучасних драматургічних антологій в Україні. *Сучасна філологічна наука : актуальні питання та вектори розвитку*: колективна монографія / відп. за випуск М. В. Мамич. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. С. 300-326.

3. Бондарева О. Є. Сучасні драматургічні антології у контексті антологізації українських культурних процесів. Стаття 1. Етап пошуку форматів (1979–2014). Курбасівські читання. *Науковий вісник НЦТМ ім. Л. Курбаса*. Київ, 2021. № 16. С. 50-86.

4. Дощ в акваріумах площ : П'ять п'єс для дітей та юнацтва / упоряд. Н. Мірошніченко. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2021. 184 с.

5. Драмочок : антологія сучасної української драматургії для дітей та підлітків / упоряд. Н. Мірошніченко та ін. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2017. 464 с.

6. Книжка на сцені : збірник п'єс за мотивами книжок українських авторів. Львів : Видавництво Старого Лева, 2021. 304 с.

Анотація

Бондарєва Олена. Сучасні драматургічні антології для дітей: необхідність українських смислів

Розглянуто особливості концепцій, структури та змісту нещодавно виданих драматургічних антологій: «Драмовичок» (Київ, Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса, 2017), «Книжка на сцені» (Львів, Видавництво Старого Лева, 2021), «Дощ в акваріумах площ» (Київ, Національний центр театрального мистецтва імені Леся Курбаса, 2021). У розвитку сучасних драматургічних антологій в Україні усі три видання належать до розпочатого 2015 року етапу колекцій, розраховані на дитячу та підліткову аудиторію, тобто, формують гендерно-вікову колекцію, а також репрезентують різні концепції і принципи укладання подібних корпусів текстів. Для антології «Драмовичок» це принцип збереженого архіву, тобто максимальної повноти імен і текстів різнопоклінневих авторів; для збірки «Книжка на сцені» – це можливість відкрити для театру улюблені твори сучасної дитячої літератури; для корпусу текстів «Дощ в акваріумах площ» – це відверта розмова з дітьми та підлітками, що відбувається засобами театру, і формування у такий спосіб глибокої діалогічної культури.

Ключові слова: антологія, п'єси для дітей, естетичний рівень, реципієнт, укладач, діалогічна культура.

Summary

Bondareva Elena. Modern dramatic anthologies for children: the need for Ukrainian meanings

Features of the concepts, structure and content of recently published dramatic anthologies are considered: «Dramovychok» (Kyiv, Lesy Kurbas National Center for Theater Arts, 2017), «Book on Stage» (Lviv, Old Lion Publishing House, 2021), «Rain in Aquariums Square» (Kyiv, Lesy Kurbas National Center for Theater Arts, 2021). In the development of modern drama anthologies in Ukraine, all three editions belong to the stage of collections started in 2015, designed for children and adolescents, ie, form a gender and age collection, as well as represent different concepts and principles of such corpora. For the anthology «Dramovychok» this is the principle of the preserved archive, the maximum completeness and texts of various authors; for the collection «Book on Stage» it is an opportunity to open for the theater favorite works of modern children's literature; for the corpus of texts «Rain in the Aquariums of the Square» is an open conversation with children and teenagers that the theater uses, and thus the formation of a deep dialogical culture.

Key words: anthology, plays for children, aesthetic level, recipient, compiler, dialogic culture.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Барган Олена Григорівна – магістрантка кафедри української мови та літератури факультету іноземних мов, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Бондарева Олена Євгенівна – доктор філологічних наук, професор, головний науковий співробітник кафедри української літератури, компаративістики та грінченкознавства, член Національної спілки письменників України, член Національної спілки театральних діячів України, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Войтюк Людмила Михайлівна – учитель української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, Ладизинська ЗОШ I-III ступенів № 4 Гайсинського району Вінницької області.

Делюсто Марина Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Демидчик-Асаржи Вікторія Маринівна – магістрантка кафедри української мови та літератури факультету іноземних мов, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Дубровський Роман Олександрович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка.

Кіраль Сидір Степанович – доктор філологічних наук, професор, Почесний професор Ізмаїльського державного гуманітарного університету, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач відділу національної бібліографії, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, м. Київ.

Колесников Андрій Олександрович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Криворотенко Ольга Григорівна – учитель української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, учитель-методист, Заслужений учитель України, Ганнівський ліцей Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області.

Левандовський Юрій Євгенович – красзнавець, член Національної спілки журналістів України, м. Кременець.

Лузанова Олена Сергіївна – магістрантка кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури факультету іноземних мов, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Марчук Людмила Миколаївна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

Мельникова Руслана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Погорєлова Алла Дмитрівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Поліщук Ярослав Олександрович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри україністики, Познанський університет імені Адама Міцкевича, Польща.

Райбедюк Галина Богданівна – кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, докторантка кафедри української літератури НПУ імені М. П. Драгоманова.

Рарицький Олег Анатолійович – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії української літератури та компаративістики, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

Станєва Тетяна Іванівна – магістрантка кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури факультету іноземних мов, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Томчук Олег Федорович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри суспільно-наукових дисциплін, Придунайська філія МАУП, м. Ізмаїл.

Топчий Лариса Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Ходацька Ольга Миколаївна – учитель української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист, методист-кореспондент ІППО КУ імені Бориса Грінченка, аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, член Національної спілки журналістів України, Київська гімназія-інтернат № 13.

Цепкало Тетяна Олександрівна – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського.

Циганок Ірина Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

Шевчук Тетяна Станіславівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри загального мовознавства, слов'янських мов та світової літератури, Ізмаїльський державний гуманітарний університет.

ЗМІСТ

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Бондарєва Олена. Сучасні драматургічні антології для дітей: необхідність українських смислів.....	3
Делюсто Марина, Барган Олена. Складні питання морфології української мови та їх висвітлення у шкільній та вишівській програмах.....	9
Демидчик-Асаржи Вікторія. Регіональний топос у творчості сучасних румуномовних поетів Буджака.....	19
Дубровський Роман, Левандовський Юрій. Штрихи до неопублікованої поетичної спадщини Галини Гордасевич.....	28
Колесников Андрій. Мультидисциплінарність як методологічна основа дослідження мов полілінгвального південнобессарабського ареалу.....	34
Лузанова Олена. The Formation of the Mother Archetype in World Culture and Literature.....	44
Марчук Людмила. Місце ергономіки в ономастичному просторі Кам'янця-Подільського: лінгвокультурний аспект.....	51
Погорєлова Алла. Лірика кілійського поета Валерія Виходцева крізь призму архетипної образності.....	57
Поліщук Ярослав. Формування локальної ідентичності: приклад Одеси.....	65
Райбедюк Галина. Невільничча лірика Ірини Калинець: текст і біографічний претекст.....	78
Рарицький Олег. Світлини як атрибутивне явище нефікційної прози шістдесятників.....	88
Томчук Олег. Автороцентричність творчого самовираження Михайла Драч-Хмари.....	94
Топчий Лариса. Функціонально-стилістичні особливості заголовків-парцеляцій.....	102
Цепкало Тетяна. Інтермедіальність у поезії Віктора Неборака.....	107
Циганок Ірина. Флорономени у мовотворчості Л. Костенко.....	112
Шевчук Тетяна, Станєва Тетяна. Тваринний символізм в англосаксонському героїчному епосі «Беовульф».....	118
З МЕТОДИЧНОЇ СКАРБНИЦІ	
Войтюк Людмила. Урок позакласного читання: «Хто ми?!» (за романом Світлани Талан «Розколоте небо», 11 клас).....	125
Криворотенко Ольга. Орієнтовний план-конспект уроку літератури за методикою особистісно зорієнтованого та компетентнісного навчання.....	136
Мельникова Руслана. Вивчення творчості А. Чайковського в 7 класі: методичний аспект.....	147

Ходацька Ольга. Написання знака м'якшення та апострофа (орієнтовний план-конспект уроку української мови за методикою компетентнісного навчання..... 156

НАШІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Кіраль Сидір. *Іван Чендей та київські критики: епістолярні діалоги: монографія;* *Колесников Андрій.* *Парадигмологія української мови: теоретичні питання: навчальний посібник;* *Пізнаємо поетів Буджака..... 163*

CONTENTS

INTERDISCIPLINARY STRATEGIES OF MODERN PHILOLOGY

<i>Bondareva Elena.</i> Modern dramatic anthologies for children : the need for Ukrainian meanings.....	3
<i>Deliusto Maryna, Barhan Olena.</i> Difficult questions of the Ukrainian morphology and their representation in school and university programmes.....	9
<i>Demidchik-Assarzhi Victoria.</i> Regional topos in the lyrics of modern Romanian poets of Budjak.....	19
<i>Dubrovskiy Roman, Lewandowskyi Yuriy.</i> Touches to the unpublished poetic heritage by Galina Gordasevich.....	28
<i>Kolesnikov Andrii.</i> Multidisciplinarity as methodological basis for the study of languages of the polylingual Southern Bessarabia area.....	34
<i>Luzanova Olena.</i> The formation of the mother archetype in world culture and literature.....	44
<i>Marchuk Liudmyla.</i> The place of ergonomics in the onomastic space of Kamianets-Podilskiy: linguistic and cultural aspect.....	51
<i>Pogorelova Alla.</i> The lyrics of the Kiel poet Valery Vykhodtsev through the prism of archetypal imagery.....	57
<i>Polishchuk Yaroslav.</i> Forming of local identity: an example Odessa.....	65
<i>Raibedyuk Galina.</i> Slave lyrics of Iryna Kalinets: text and biographical pretext.....	78
<i>Rarytsky Oleh.</i> Photographs as an attributive phenomenon of non-fiction.....	88
<i>Tomchuk Oleg.</i> The self-centeredness of Mykhailo Dry-Khmara's creative self-expression.....	94
<i>Topchy Larysa.</i> Functional and stylistic features of parcel titles.....	102
<i>Tsepka Tetiana.</i> Intermediality in the poetry of Victor Neborak.....	107
<i>Tsyganok Iryna.</i> Floronomens in the poetry of L. Kostenko.....	112
<i>Shevchuk Tatiana, Staneva Tatiana.</i> Animal symbolism in the Anglo-Saxon heroic epoch «Beowulf».....	118

FROM THE METHODOICAL TREASURY

<i>Voytyuk Lyudmila.</i> Extracurricular reading lesson: «Who are we ?!» (based on Svetlana Talan's novel «The Split Sky» 11th grade).....	125
<i>Krivorotenko Olha.</i> Approximate plan-summary of the literature lesson according to the method of personality -oriented and competence-based learning.....	136
<i>Melnikova Ruslana.</i> Study of A. Tchaikovsky in 7 th grade: methodological aspect.....	147

Khodatska Olga. Writing a softening sign and an apostrophe (approximate plan-summary of the Ukrainian language lesson according to the method of competence training)..... 156

OUR PRESENTATIONS

Kiral S. S. Ivan Chendey and Kyiv Critics: Epistolary Dialogues: a monograph; **Kolesnikov A. O.** Paradigmology of the Ukrainian language: theoretical issues: textbook; **Know poets of Budjak**..... 163

ФІЛОЛОГІЧНІ ДІАЛОГИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Українською та англійською мовами

*Зважаючи на свободу наукової творчості,
редколегія приймає до друку статті тих авторів,
думки яких не в усьому поділяє.
Відповідальність за достовірність матеріалів,
фактів несуть автори публікацій.*

Технічний редактор – Мартинчук О.Є.

*Підписано до друку 23.12.2021. Формат 60x90/8.
УМ. друк. арк. 10,9. Тираж 300 прим. Зам. № 564*

*Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Ізмаїльського державного гуманітарного університету*

Адреса: 68610, Одеська обл., м. Ізмаїл, вул. Рєпіна, 12, каб. 208

Тел.: (04841) 4-82-42

E-mail: nauka_idgu@ukr.net